

BÉKALENCSE

A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság hírlevele

2024. december

ÜNNEP

Az év vége az ünnepek mellett a visszatekintés időszaka is. Az idei év a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság számára is eseménydúsán telt. Cikkünkben az idei évben megvalósult fejlesztéseket, beruházásokat és eredményeket összegezzük dióhéjban, a teljesség igénye nélkül.

Idén folytatódott a 2023-ban megkezdett munka a LIFE RESTORE for MDD projektben, amely a folyami és ártéri erdei élőhelyek megőrzését tűzte ki célul a Mura, a Dráva és a Duna mentén. Az ötéves futamidejű pályázat az Ausztriát, Szlovéniát, Horvátországot, Magyarországot és Szerbiát összekötő Mura-Dráva-Duna UNESCO Bioszféra Rezervátum területén működő 17 partnerszervezet együttműködésében valósul meg. Nyolc közép-európai ország 9 intézménye, köztük a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság részvételével újtára indult a RE-ENFORCE elnevezésű projekt, melynek keretében a közreműködő partnerek helyreállítási stratégiát dolgoznak ki a Közép-Európa erdőit sújtó, az éghajlatváltozástól, a fizikai zavarástól és a korábbi elvek alapján történő gazdálkodásból eredő problémák kezelésére. Az év második felében lezajlott a Mohácsi Nemzeti Emlékhelyen a IV. számú tömegsír feltárása.

Igazgatóságunk számos helyi, regionális és országos eseményen kapott megjelenési lehetőséget, többek között a Magyar Nemzeti Parkok Hete budapesti, Vajdahunyadvárban megtartott nyitórendezvényén, vagy a Fővárosi Állatkerthben rendezett Vadmacska Gálán. Áprilistól augusztusig a fővárosban, a Magyar Mezőgazdasági Múzeumban volt megtekinthető a Duna-Dráva Nemzeti Park természeti értékeit és az igazgatóság tevékenységeit bemutató kiállítás. A hagyományoknak megfelelően 2024-ben is programokkal, játékokkal, pályázatokkal hívtuk fel a nagyközönség figyelmét a természeti értékeinkre. Február végén zárult a „Télen is? – Természetesen!” játékunk, március-áprilisban zajlott le a Nagy folyóink madarai című rajzpályázatunk, tavasztól október végéig tartott a Poszméh Monitoring Programhoz kapcsolódó játékunk. „Át a Drávan” címmel október 26-án a magyar-horvát határon átnyúló kerékpár- és futóversenyt bonyolított le igazgatóságunk, többszáz versenyző részvételével. Novemberben megjelent a „Folyóirat” című újságunk, amelynek célja a Mura-Dráva-Duna UNESCO Bioszféra rezervátum természeti kincseinek megőrzéséért végzett munkánk bemutatása.

Idén két jelentős elismerésben részesült Igazgatóságunk: a Pintér-kert Arborétum januárban Made in Pécs-díj Nívódíjat kapott, márciusban pedig a Pécs-Baranyai Kereskedelmi és Iparkamara Baranyai Idegenforgalmi Díját nyerte el a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság.

Az intenzív munkában gazdag év vége felé közeledve megköszönjük a Duna-Dráva Nemzeti Parkban és más, igazgatóságunk működési területén található védett területeken tett látogatásukat, valamint nem utolsósorban a hozzánk intézett kérdéseiket és visszajelzéseiket! Együttműködő partnereinknek megköszönjük támogatásukat, segítségüket, valamint a közös gondolkodást és cselekvést!

A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság csapata békés karácsonyi ünnepeket és boldog, sikerekben, egészségben és eredményekben gazdag új esztendőt kíván Önöknek!

(Fotó: fenyvescinege, Völgyi Sándor természetvédelmi őr felvétele)

A 2024. év figyelemre méltó természetvédelmi eseményei

Cikkünkben a 2024-es esztendő természeti érdekességei közül gyűjtöttünk össze egy csokorra valót.

Új fajok megjelenésére, ritka fajok felbukkanására több példa is volt az idei év folyamán. A darányi Nagybereken a fokozottan védett lápi-álarcos szitakötő megjelenése keltett feltűnést. A Boronka-melléki Tájvédelmi Körzetben a pompás siasakoskosbor virágzó példányait dokumentálták szakembereink. Ritka madárfajokat figyeltek meg működési területünkön a Természetvédelmi Őrszolgálat munkatársai: a Dávodi Földvári-tónál berki nádiposzáta, a Pacsmagi-tavaknál kis sirály, a Gemencen ékfarkú halfarkas, valamint feketenyakú vöcsök került lencsevégre. A Dráva közelében található Bolhó községhatárában a feketenyakú élősdibogár példányait figyelték meg szakembereink.

A Duna 2023 karácsonykor érkezett árhulláma során a kölkedi Nagy-rét víz alá került. Az árvíz átáztatta a talajt, ami a viszonylag száraz tavaszban is megőrizte nedvességét, így több tízezer védett és nem védett növény virágzását lehetett megfigyelni a nyári tűzikétől a réti iszalagon át a sárga nőszirmig.

Ékfarkú halfarkas (fotó: Mórocz Attila természetvédelmi őr)

Nagy-rét (fotó: DDNPI archívum)

HÍREK

Történelmi konferencia zajlott Budapesten

2024. december 8-9-én került megrendezésre az „Antemurale Christianitatis – Közép-Európa és a Nyugat-Balkán, a Kereszténység Védőbástyái” című konferencia Budapesten, a Várkert Bazárban. A konferencia a Magyar Királyság történetéhez és az Oszmán Birodalom elleni harchoz szervesen kötődő országok – a Cseh és a Lengyel Királyság, a Német-római Birodalom, illetve a Bosznia és Hercegovina, Horvátország és Szerbia jelenlegi területén egykor fennálló államok – középkor végi helyzetét hivatott bemutatni. Az esemény fórumot teremtett az emlékévet előkészítő magyarországi kutatások legújabb eredményeinek bemutatására, a nemzetközi szakmai közösség részvételével.

Madáritató télen?

De még mennyire! A természettel kapcsolatos médiatartalmakban sok szó esik a téli hónapokban a madáretetésről, annak mikéntjéről, szabályairól. Kevés helyen ejtenek szót arról, hogy vajon mi a helyzet a hideg időben a madáritatóval. A madáritató ugyanolyan madárvédelmi eszköz, mint a mindenki számára ismert madáretető. Legyen az csupán egy nagyobb virágalátét vagy egy profi módon kialakított sekély medence, a madarak egész évben látogatni fogják. Nem csak száraz nyári napokon, hanem a fagyos téli időben is használják, ha gondoskodunk folyamatosan a víz pótlásáról. A madáretető közelében létesített itatót a napraforgómagra járó összes madár látogatni fogja, és olyan fajok is feltűnhetnek ilyenkor a víz mellett, melyekkel egyébként ritkábban találkozunk az etetőnél. Ilyen például a kőrisek termését fogyasztó süvöltő, a fenyvesekben bujkáló apróság, a királyka, vagy a fagyöngy termésén táplálkozó léprigó.

Amellett, hogy hasznos tevékenység egy madáritató létesítése, talán nem csak a madárkedvelőknek örömteli látvány a sokszor alig 1-2 °C-os vízben fürdőző madarak látványa.

(Szöveg és fotó: Völgyi Sándor természetvédelmi őr)

FELHÍVÁS

A gyepek titkai V. fotópályázat

A Grassland-HU LIFE integrált projekttel kapcsolatban a Herman Ottó Intézet Nonprofit Kft. és projektpartnerei ötödik alkalommal hirdetik meg a gyepek élőhelyek értékeinek bemutatását, népszerűsítését célzó fotópályázatukat. A pályázat kiemelt célja, hogy felhívja a figyelmet a gyepek és élőviláguk védelmére, megőrzésük fontosságára, valamint a gyepeket fenntartható módon hasznosító, a gyepeket védő helyi emberekre. Az elmúlt években a pályázatok tematikája a gyepek élőhelyeken élő növényfajok, gerinctelen és gerinces állatfajok, valamint a gyepekhez kötődő őshonos állatfajok bemutatása volt.

A fotópályázat ötödik fordulójának célja felhívni a figyelmet a gyepek szépségére és sokszínűségére, valamint a megőrzésükhöz szükséges emberekre és helyi, hagyományos ökológiai tudásukra, így a mostani kiírásban tájképek készítése, valamint a gyepekhez kötődő pásztorélet bemutatása a pályázók feladata.

A pályázatok beküldésének határideje: 2025. június 30. éjfél. A pályázatra jelentkezni és fényképeket feltölteni az alábbi online felületen keresztül lehetséges: <https://www.grasslandlifeip.hu/a-gyepek-titkai>

(Forrás: Herman Ottó Intézet Nonprofit Kft.)

SZEMELVÉNYEK A TERMÉSZETVÉDELEM TÖRTÉNETÉBŐL

15 éve történt

2009-ben jelent meg a környezetvédelmi és vízügyi miniszter 4/2009. (IV. 10.) KvVM rendelete a Nyugat-Mecsek Tájvédelmi Körzet létesítéséről, valamint a Kőszegi-forrás erdőrezervátum létrehozásáról. A tájvédelmi körzet magába foglal több, korábban létrehozott természetvédelmi területet, így a Jakab-hegy, Melegmányi-völgy, Pintér-kert, Abaligeti-barlang felszíne területét, a Kőszegi-forrás erdőrezervátumot, valamint a helyi jelentőségű védett természeti területek közül a Pécsi Parkerdőt.

A geológiai értékek közül ki kell emelni a tájvédelmi körzet délnyugati részén elhelyezkedő Jakab-hegyet és környékét, amelyet zömében alsó triász és perm üledékes kőzetek, homokkő, aleurit és konglomerátumok építenek fel. A meredek, déli lejtők látványos morfológiai elemei a kipreparálódott konglomerátum tornyok, a Babás szerkövek, illetve a Zsongorkő természetes kilátópontja.

A terület flórája szubmediterrán hatás nyomait viseli magán, erre utalnak azok az elterjedt védett növényfajok is, mint például a piritógyökér vagy a szúrós csodabogyó. A meredek, száraz, déli oldalakon virágos kőrises-molyhos tölgyes bokorerdők, a tetőkön zömében illír gyertyános tölgyesek, míg az északi oldalakon és a hűvös völgyekben bükkösök a jellegzetes erdőtípusuk. Növényzeti értékei közül kiemelhetünk több hazai orchideafajt (majomkosbor, szarvasbangó, méhbangó, bíboros sallangvirág), a pécsi zergevirágot vagy a havasi tisztessüvet. Az állatvilág is számos védett fajjal képviselteti magát. Az ízeltlábúak közül meg kell említeni a gyepterületekre jellemző magyar tarszát, a karsztvidék völgyeiben előforduló mecseki tegzest és a sárgafoltos hegyiszitakötőt. A madárvilágra alapvetően a lomberdei fajok a jellemzőek, ritka és értékes képviselője a hegyi billegető és a kis légykapó, de a hegylábi kaszálókön előfordulhat a fokozottan védett haris is. Emlősfajok közül – köszönhetően a számos barlangnak, üregnek – kiemelkedően sok denevérfajjal találkozhatunk (például csonkafülű denevér, kis- és nagy patkósorrú denevér).

(Forrás: ddnp.hu, sorozatszerkesztő: Varga Zsolt őrszolgálat-vezető)

ÖKOTURIZMUS

Bemutatóhelyeink nyitvatartása az őszi-téli időszakban

Az őszi-téli időszakban bemutatóhelyeink nyitvatartási rendje az alábbiak szerint alakul:

Pécs – Pintér-kert Arborétum

november 1 – február 28.:
H-CS: 8.00-16.00, P: 8.00-13.30
december 14 – január 5.: zárva

Szaporca – Ős-Dráva Látogatóközpont

november 1 – február 28.: K-V: 10.00-16.00
december 21 – január 1.: zárva

Mohácsi Nemzeti Emlékhely

október 24 – március 31.:
naponta 9.00-16.00 óráig
december 23-26. között, valamint december 31-én
és január 1-jén zárva

Kölked – Fehér Gólya Múzeum

szeptember 1 - április 30.:
K-SZO: 10.00-16.00, ünnepnapokon zárva
december 22 – január 6. között zárva

Abaligeti-barlang és Denevérmúzeum

október 16 – március 14.: naponta 10.00-15.00
december 24-26. között, valamint december 31-én
és január 1-jén zárva

Nagyharsányi Szoborpark

október 1 – március 31.: naponta 10.00-16.00
december 23 – január 2.: zárva
Szársomlyó túrák december 23 – január 2. között
nem indulnak

Drávaszentés – Dráva Kapu Bemutatóközpont

november 1 – április 30.: zárva

Pécs – Tettyei Mésztufa-barlang

november 2 – március 15.: zárva

A feltüntetett időszakokon kívül a főszezon nyitvatartási rend érvényes.

További információk honlapunkon található: <https://ddnp.hu/okoturizmus/bemutatohelyek>

Indítsa az évet a természetben!

Januárban is töltsön időt a friss levegőn, a természet szépségeiben! Kezdje a 2025-ös évet a **szaporcai Kolokán Szállóban**, ahol a természet közelsége, a túrázás és a csendes pihenés segítenek abban, hogy frissen és feltöltődve vágjon neki az évnek.

Foglaljon most, és élvezze a kedvezményeket!

Vasárnap, hétfő, kedd, szerda, csütörtök éjszakákon 20%-os, hétvégéken 10%-os kedvezményt biztosítunk a szállás árából, kizárólag januárban!

Élvezze a túrázás örömeit a festői tájban, szabad levegőn, ahol minden lépés egy új kalandot jelent.

Miért jó a természetben való időtöltés?

A túrázás javítja a fizikai és mentális egészséget, erősíti a szívet és a tüdőt.

A friss levegő és a természet csodái feltöltik energiával, segítenek a stressz levezetésében.

A csendes környezet segít a belső egyensúly megtalálásában és az új évhez való pozitív hozzáállás kialakításában.

A szállónk kényelmes szobákkal és autentikus környezettel várja a pihenni vágyókat. Akár egyéni vendégként, akár barátokkal vagy családdal érkeznek, garantáltan megtalálja a megfelelő kikapcsolódást.

Ne hagyja ki ezt a remek lehetőséget, foglaljon most, és indítsa az évet velünk a természetben!

Információk: <https://ddnp.hu/kolokanszallo>
Szabad kapacitás és árak felől érdeklődjön
a kolokan@ddnp.hu e-mail címen!

Januári programajánló

Január 3.: Idegenvezetés a Pintér-kert Arborétumban

Az Arborétum egy szentimentális tájképi kert, amelyben a főként örökzöld növények mellett mesterséges várrom, fa pavilon, két vízmedence, valamint több szobor is megtalálható. A minden hónap első péntekjén megtartott garantált program résztvevői szakvezető kalauzolásával betekintést nyerhetnek a közel száz éves múltra visszatekintő gyűjteményes kertben megtalálható különleges örökzöldek, gyümölcsfák, díszfák világába.

Helyszín: Pintér-kert Arborétum (Pécs). Időpont: 10.00 óra. A program időtartama: 1 óra.

Résztvételi díj: 1500 Ft/fő.

Január 7.: DDNP Klub – Neubauer Norbert: Egzotikus növények a kertekben – Klímaváltozás?

A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság népszerű előadás-sorozata a DDNP Klub. Az ingyenes előadások résztvevői sok érdekes titkot hallhatnak növény- és állatfajokról, betekintést nyerhetnek az igazgatóságon folyó természetvédelmi szakmai munkálatokba, Dél-Dunántúl természeti és kulturális értékeibe. *Helyszín: Tettye Oktatási Központ (Pécs). Időpont: 17.00 óra.*

Ingyenes program.

Január 17.: Tematikus barlangtúra az Abaligeti-barlangban – földrajz

A másfél óra időtartamú program résztvevői az általános barlangi túránál részletesebben ismerhetik meg a barlang kialakulásának földrajzi folyamatait, a karszterületek működését. A tematikus túra során nem csak szemügyre vehetjük a szebbnél szebb cseppköveket, a barlang oldásos és koptatásos formakincsét, hanem kialakulásukról, fejlődésükről is számos érdekességet hallhatunk.

Helyszín: Abaligeti-barlang. Időpont: 14.00 óra. Résztvételi díj: A barlangi belépő ára.

A részvételhez előzetes jelentkezés szükséges! Tel.: 72/498-766.

A résztvevők maximális létszáma 20 fő.

A programon való részvételt 12 éves kor felett ajánljuk.

Január 25.: Dzsungeltúra a Dráva árterében

A túrán a Dráva árterében lévő ligeterdőkön át vezet az út. Néhány helyen teljesen természetes úton létrejött erdőkkel is találkozhatunk, összehasonlíthatjuk őket a szintén megfigyelhető kezelt erdőkkel. A drávai zátonyokon és az árterben fekvő holtágak mellett az ott élő állatok (hód, vidra, aranysakál, madarak) életnyomait kereshetjük és figyelhetjük meg. Ha szerencsénk van, rétisast, jégmadarat és hideg idő esetén a Dráván tartózkodó vízimadarakat is megfigyelhetjük. A Dráván lévő mesterséges kövezések környékén megfigyelhetjük azok mederalakító hatását és azt, hogy ez milyen hatást gyakorol a környező élővilágra.

A túra résztvevőinek száma korlátozott, ezért előzetes bejelentkezés szükséges!

E-mail: attila.komlos@ddnp.hu, eva.horvath@ddnp.hu.

Minimum létszám: 10 fő, korhatár: minimum 10 év.

Helyszín: Ős-Dráva Látogatóközpont (Szaporca)

Időpont: 8.00 óra, a túra hossza, időtartama: 18-20 km, 6-8 óra

Résztvételi díj: 2000 Ft/fő

Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság, Ökoturisztikai és Környezeti nevelési Osztály
7625 Pécs, Tettye tér 9.

Tel.: 30/405-4571, 30/377-3388

E-mail: szilvia.wodtke@ddnp.hu, attila.komlos@ddnp.hu

www.ddnp.hu

Köszönjük, hogy meggondolja, kinyomtassa-e papírra ezt a levelet.

Amennyiben Ön nem kíván a továbbiakban hírlevelet kapni a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóságtól, a következő linken iratkozhat le: <https://ddnp.hu/hasznos/hirlevel/leiratkozas>